

ЗАТВЕРДЖУЮ

Т. в. о. начальника відділу

оперативних чергових

підполковник служби цивільного захисту

Віктор ГУМЕНЮК

“ ___ ” _____ 2025 року

ПЛАН-КОНСПЕКТ

проведення заняття з навчальною групою № 14

січень 2026 року

Профільна підготовка

Відділ оперативних чергових ГМРЦ ШР ДСНС України

Тема: Основні положення Порядку проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу.

Навчальна мета: Навчання і виховання особового складу, який безпосередньо залучається до ліквідації НС, спрямоване на підвищення його професійних знань, формування вмінь і навичок керування силами і засобами при ліквідації НС.

Час: 3 години.

Місце проведення: робоче місце ГМРЦ ШР ДСНС України.

Навчально-матеріальне забезпечення: самостійне навчання.

Нормативно-правові акти та література: Постанова КМУ № 593 від 11 липня 2013 року «Про затвердження Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України {Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМУ 468), Постанова КМУ № 910 від 07.12.2016 Про внесення змін до Положення про порядок проходження служби цивільного захисту особами рядового і начальницького складу»

Питання та їх короткий зміст	Методичні вказівки
<p>Цим Положенням регулюються відносини, пов'язані з проходженням служби особами рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту (далі - особи рядового і начальницького складу)</p> <p>Особами рядового і начальницького складу є громадяни України, які прийняті на службу до органів і підрозділів цивільного захисту і яким присвоєні відповідно до цього Положення спеціальні звання. Громадяни України, які вперше призначаються на посади рядового і начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту, складають Присягу, передбачену статтею 47 Закону України "Про правові засади цивільного захисту" (1859-15). Склад осіб, які перебувають на службі в органах і підрозділах цивільного захисту, поділяється на рядовий і начальницький. Начальницький склад поділяється на молодший, середній, старший і вищий.</p> <p>Особам рядового і начальницького складу присвоюються такі спеціальні звання: рядовий склад - рядовий служби цивільного захисту; молодший начальницький склад - молодший сержант служби ЦЗ, сержант служби ЦЗ, старший сержант служби ЦЗ, старшина служби ЦЗ, прапорщик служби ЦЗ, старший прапорщик служби ЦЗ; середній начальницький склад - молодший лейтенант служби ЦЗ, лейтенант служби ЦЗ, старший лейтенант служби ЦЗ, капітан служби ЦЗ; старший начальницький склад - майор служби ЦЗ, підполковник служби ЦЗ, полковник служби ЦЗ; вищий начальницький склад - генерал-майор служби ЦЗ, генерал-лейтенант служби ЦЗ, генерал-полковник служби ЦЗ, генерал служби ЦЗ України. Установлюються такі види служби в органах і підрозділах цивільного захисту: служба за контрактом осіб рядового і начальницького складу; служба (навчання) за контрактом слухачів і курсантів вищих навчальних закладів ДСНС; кадрова служба осіб рядового і начальницького складу, зарахованих на службу до запровадження служби за контрактом.</p> <p>Граничний вік перебування на службі в органах і підрозділах цивільного захисту встановлюється: для осіб рядового, молодшого та середнього начальницького складу - до 50 років; для осіб старшого начальницького складу - до 55 років; для осіб вищого начальницького складу - до 60 років. У разі необхідності особи рядового і начальницького складу, які мають високу професійну підготовку і досвід практичної роботи на займаній посаді, визнані придатними за станом здоров'я для проходження служби, можуть бути залишені на їх прохання на службі понад граничний вік перебування на службі, але не більш як до п'яти років. Права, обов'язки і відповідальність Особи рядового і</p>	

начальницького складу користуються правами і виконують обов'язки відповідно до законодавства та цього Положення. Особи рядового і начальницького складу можуть бути заохочені за зразкове виконання обов'язків і досягнення високих результатів по службі. На них можуть накладатися дисциплінарні стягнення за порушення службової дисципліни у порядку, передбаченому Дисциплінарним статутом. За мужність і відвагу, виявлені під час виконання службових обов'язків, та інші особливі заслуги особи рядового і начальницького складу можуть бути представлені до державних нагород та відомчих заохочувальних відзнак. Дати під запис Зачитую Дати під запис Особи рядового і начальницького складу зобов'язані: сумлінно виконувати вимоги Присяги; щороку проходити диспансеризацію (комплексний медичний огляд), а у разі необхідності - цільовий медичний огляд, психофізіологічне обстеження і тестування; своєчасно подавати відомості про себе, що мають значення для проходження служби (зміна місця проживання, здобуття освіти, притягнення до адміністративної та кримінальної відповідальності). За протиправні дії чи бездіяльність під час виконання службових обов'язків особи рядового і начальницького складу несуть дисциплінарну, адміністративну, цивільну та кримінальну відповідальність згідно із законом. Умови несення служби Особи начальницького складу зобов'язані проявляти турботу про безпечні і здорові умови несення служби підлеглими, надавати їм можливості для просування по службі з урахуванням досвіду, кваліфікації, професійної майстерності та здібностей, створювати належні умови для відпочинку. При цьому повинне забезпечуватися дотримання принципів гласності та соціальної справедливості. Внутрішній розпорядок, який визначає вимоги до організації служби та розпорядок дня в органах і підрозділах ЦЗ, у тому числі у вищих навчальних закладах ДСНС, що здійснюють підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації осіб рядового і начальницького складу, затверджується керівниками відповідних органів і підрозділів цивільного захисту з урахуванням особливостей діяльності цих органів і підрозділів у порядку, що визначається ДСНС. При змінному режимі служби встановлюється однакова тривалість денної, вечірньої та нічної зміни. Особи рядового і начальницького складу забезпечуються форменим та спеціальним одягом, знаками розрізнення, спорядженням і засобами індивідуального захисту. Прийняття на службу. Укладення контракту На службу до органів і підрозділів ЦЗ приймаються на конкурсній та контрактній основі громадяни України, які досягли 18-річного віку та спроможні за своїми особистими, діловими і моральними якостями, освітнім і професійним рівнем та станом здоров'я ефективно виконувати відповідні службові обов'язки. Не можуть бути прийняті на службу

особи, які підлягають призову на строкову військову службу до Збройних Сил та інших військових формувань, за винятком випадків, передбачених законодавством, а також особи, які раніше засуджувалися за вчинення умисного злочину, якщо судимість не погашена і не знята в установленому законом порядку. Не допускається призначення осіб рядового і начальницького складу, які перебувають у близьких одиницях стосунках (діти, батьки, брати, сестри, дружина, чоловік, батьки дружини чи чоловіка), на посади в одному органі (підрозділі) ЦЗ, якщо їх служба пов'язана з безпосередньою підпорядкованістю чи підконтрольністю один одному. Вперше, робиться відповідний запис в обох примірниках контракту. Перший контракт про проходження служби укладається на строк: від 3 до 5 років - з особами, які приймаються на службу за контрактом на посади, що заміщуються особами рядового і молодшого начальницького складу; від 3 до 10 років - з особами, які приймаються на службу за контрактом на посади, що заміщуються особами середнього, старшого і вищого начальницького складу; навчання - з слухачами та курсантами вищих навчальних закладів ДСНС. Тривалість дії останнього контракту визначається строком, який залишився до досягнення особою граничного віку перебування на службі, або строком, на який її залишено на службі понад граничний вік перебування на службі.

В органах і підрозділах цивільного захисту встановлюються такі строки вислуги у спеціальних званнях молодшого начальницького складу: - молодшого сержанта служби цивільного захисту - 1 рік; - сержанта служби цивільного захисту - 2 роки; - старшого сержанта служби цивільного захисту - 3 роки; - прапорщика служби цивільного захисту - 5 років. Строки вислуги у спеціальних званнях рядового служби цивільного захисту, старшини служби цивільного захисту, старшого прапорщика служби цивільного захисту не встановлюються. Спеціальне звання прапорщика служби цивільного захисту може присвоюватись незалежно від наявного спеціального звання рядового і молодшого начальницького складу та строків вислуги в ньому: В органах і підрозділах цивільного захисту встановлюються такі строки вислуги у спеціальних званнях середнього і старшого начальницького складу: - молодшого лейтенанта служби цивільного захисту - 1 рік; - лейтенанта служби цивільного захисту - 2 роки; - старшого лейтенанта служби цивільного захисту - 3 роки; - капітана служби цивільного захисту - 3 роки; - майора служби цивільного захисту - 4 роки; - підполковника служби цивільного захисту - 5 років. Відпустки. Особам рядового і начальницького складу надаються згідно із законодавством: 1) щорічні відпустки, у тому числі під час навчання у ВНЗ ДСНС; 2) додаткові відпустки у зв'язку з навчанням у ВНЗ без відриву від

<p>служби, а також у зв'язку з допуском до складання вступних іспитів у ВНЗ; 3) інші додаткові відпустки, передбачені законодавством; 4) соціальні відпустки: - у зв'язку з вагітністю та пологами; - по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку; 5) для лікування у зв'язку з хворобою; 6) відпустки за сімейними обставинами та з інших поважних причин; 7) відпустки в разі, коли дитина потребує домашнього догляду, - тривалістю, визначеною у медичному висновку, але не більш як до досягнення дитиною шестирічного віку, а в разі, коли дитина хвора на цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), - не більш як до досягнення дитиною шістнадцятирічного віку. Тривалість щорічної відпустки для осіб рядового і начальницького складу, які мають на момент її надання вислугу в календарному обчисленні до 10 років, становить 30 календарних днів; від 10 до 15-35; від 15 до 20-40; 20 і більше років – 45 календарних днів.</p>	
---	--

Конспект-лекцію склав:

Оперативний черговий
відділу оперативних чергових
підполковник служби
цивільного захисту

Максим ГАПОНЕНКО

« _ » _____ 2025 р.